RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

SELKOSUOMI

Lähestymiskielto ja sen hakeminen

Rikosuhripäivystyksen oppaita ● **6** (Päivitetty 19.10.2023) RIKUn esitteet ja oppaat: riku.fi/oppaat

Tästä esitteestä saat tietoa siitä, mikä on lähestymiskielto ja miten sitä haetaan.

Lähestymiskielto kieltää kaiken lähestymisen

Jos joku henkilö uhkaa vapauttasi, terveyttäsi tai henkeäsi, voit hakea hänelle lähestymiskieltoa. Myös häirintä voi olla syy hakea häiritsijälle lähestymiskieltoa.

Lähestymiskieltoon määrätty henkilö ei saa lähestyä sinua millään tavalla eikä ottaa sinuun yhteyttä. Sinäkään et saa ottaa yhteyttä häneen.

Milloin yhteydenotto on sallittu kiellosta huolimatta?

Lähestyminen on sallittu silloin, jos siihen on asiallinen ja erityinen syy. Sellainen syy voi olla esimerkiksi lapsen äkillinen sairastuminen.

Lähestymiskiellolla on kolme muotoa

Voit hakea tilanteesi mukaan jotakin seuraavista lähestymiskiellon muodoista.

- **Perusmuotoinen lähestymiskielto**
  Henkilö ei saa tavata sinua eikä hän saa ottaa sinuun yhteyttä. Yhteydenottoa ei saa edes yrittää. Hän ei saa seurata tai tarkkailla sinua.

  Perusmuotoinen lähestymiskielto on voimassa enintään yhden vuoden. Tarvittaessa aikaa voidaan jatkaa.

- **Laajennettu lähestymiskielto**
  Tässä kiellot ovat samoja kuin perusmuotoisessa lähestymiskiellossa. Lisäksi on kiellettyä oleskella määrättyjen osoitteiden lähellä. Tällaisia osoitteita voivat olla esimerkiksi kotisi ja työpaikkasi osoitteet.

  Laajennettu lähestymiskielto on voimassa enintään yhden vuoden. Tarvittaessa aikaa voidaan jatkaa.

Laajennetun lähestymiskiellon tehostaminen
Joskus laajennetun lähestymiskiellon syynä on vakavan rikoksen estäminen.
Vakava rikos uhkaa suojattavan ihmisen henkeä, terveyttä tai vapautta.
Silloin kieltoa voidaan tehostaa teknisesti valvotulla lähestymiskiellolla.

Teknisesti valvottu lähestymiskielto tarkoittaa, että Rikosseuraamuslaitos valvoo kieltoon määrättyä henkilöä teknologian avulla.
Hänelle voidaan asentaa esimerkiksi valvontapanta.
Lisäksi hänen on pidettävä paikannuspuhelinta aina mukanaan.
Rikosseuraamuslaitos valvoo pannan ja paikannuspuhelimen avulla että henkilö noudattaa lähestymiskieltoa.

- **Perheen sisäinen lähestymiskielto**
  Henkilön on aina poistuttava yhteisestä asunnosta.
  Tämä lähestymiskielto voidaan määrätä, jos rikoksen tai uhkan kohteena on perheenjäsenen henki, terveys tai vapaus.

  Perheen sisäinen lähestymiskielto on voimassa enintään kolme kuukautta.
  Tarvittaessa aikaa voidaan jatkaa.

Lähestymiskiellon hakeminen

Voit hakea lähestymiskieltoa käräjäoikeudelta.
Löydät hakulomakkeen **oikeus.fi**-verkkosivulta.
Täytä hakemus huolellisesti.

Voit kysyä Rikosuhripäivystykseltä maksutonta apua hakemuksen tekemiseen.
Voit kysyä myös tukihenkilöä mukaasi, kun oikeus päättää lähestymiskiellosta.

Lähestymiskiellon hakemisen kustannukset

Lähestymiskiellon hakeminen on ilmaista, mutta oikeusavustajan palkkio pitää yleensä maksaa itse.

On kuitenkin tilanteita, joissa valtio voi maksaa oikeudenkäyntiavustajan palkkion.

Tällainen tilanne voi syntyä silloin, kun kiellon hakemisen syynä on rikos, joka on uhannut suojattavan henkilön henkeä, terveyttä tai vapautta.
Silloin käräjäoikeus voi päättää, että valtio maksaa oikeudenkäyntiavustajan palkkion.
Jos kiellon hakemisen syy on häirintä, hakija maksaa itse oikeudenkäyntiavustajan kulut.
Hakemisesta ei kuitenkaan kannata luopua, vaikka avustajan palveluihin ei olisi rahaa.

Käräjäoikeus käsittelee kiellon hakemisen niin perusteellisesti, että et välttämättä tarvitse oikeudenkäyntiavustajaa.

Kannattaa myös selvittää, voitko saada julkista oikeusapua.
Julkinen oikeusapu on maksutonta.
Sen saamiseen vaikuttavat tulot ja varallisuus sekä se, millaista häirintä on ollut.

Voit kysyä mahdollisuutta julkiseen oikeusapuun oman alueesi oikeusaputoimistosta.

Hakemuksen käsittely käräjäoikeudessa

Käräjäoikeus käy istunnossaan läpi seikat, joiden vuoksi haet lähestymiskieltoa. Oikeus kuulee kaikkia osapuolia ja todistajia.

Oikeuden istunto voidaan pitää, vaikka lähestymiskieltoon haettu henkilö ei saapuisi oikeuteen.

Lähestymiskielto astuu voimaan heti, kun se on määrätty.
Kiellon rikkomisesta voidaan rangaista vasta, kun lähestymiskieltoon asetettu henkilö saa tiedon lähestymiskiellosta.

Jos osapuolet haluavat lopettaa lähestymiskiellon sen voimassaolon aikana, lopettamista pitää hakea käräjäoikeudelta. Osapuolet eivät voi sopia keskenään lähestymiskiellon lopettamisesta.

Voit kysyä tukihenkilöä Rikosuhripäivystyksestä

Voit kysyä meiltä tukihenkilöä mukaan rikosilmoituksen tekemiseen, esitutkintaan, oikeudenkäyntiin ja muihin rikosprosessin tilanteisiin.

Autamme sinua löytämään myös kriisi- ja oikeusapua sekä muuta tukea omalta paikkakunnaltasi.

Lisätietoa verkossa: riku.fi

Pyydä apua

Rikosuhripäivystys 116 006

Rikosuhripäivystys eli RIKU auttaa sinua rikosprosessin kaikissa vaiheissa.

/rikosuhripaivystys @rikosuhrit **riku.fi**

RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOUREN

Toimintaa tukee:
OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET